

Árpád Krónika

ÁRPÁD VEZÉR
ÁLTALÁNOS ISKOLA

2013/2014. tanév
2. szám

A 2013 - 2014-es tanév 2. félévében újra megjelenik iskolaújságunk, az **Árpád Krónika**, a Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola Tehetséges Gyermekéért Alapítványának támogatásával.

A diáklapból sok érdekes és hasznos információt tudhattok meg. Bemutatkoznak idén ballagó nyolcadikosaink. Beszámolunk az iskolánkban zajló fontosabb eseményekről, tudósítunk iskolai és iskolán kívüli pályázatokról és versenyekről. Olvashattok híres magyarokról, érdekes évfordulókról és világnapokról. Közzöljük néhány tehetséges tanulónk versét, meséjét. Mindezek mellett találtok a lapban könyv-, film- és színházajánlót, érdekességeket az állatvilágból, a sport világából, humort és rejtvényeket. Újra ötleteket adunk az egészséges életmódhoz is.

Az iskolaújság szerkesztősége a Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola néhány felső tagozatos diákjából áll. Munkánkat Bicskei Angella tanárnő segíti.

Az Árpád Krónikát diáktársainkon kívül ajánljuk iskolánk pedagógusainak, szüleinknek és mindazoknak, akik szeretnének betekintést nyerni intézményünk életébe. Számos írásunk közül biztosan mindenki talál majd olyat, ami megfelel érdeklődési körének.

Kellemes időtöltést kívánok az újság olvasásához a diákújságírók nevében:

Porcsin Sára 6.a osztály

Tartalomjegyzék

◆ Interjú Halmainé Farkas Edit igazgatóhelyetttessel	3. oldal
◆ Ilyenek voltunk - 8. a osztály	4. oldal
◆ Ilyenek voltunk - 8. b osztály	5. oldal
◆ Ilyenek voltunk - 8. c osztály	6. oldal
◆ Árpád hét	7. oldal
◆ Diákkonferencia	8. oldal
◆ „Kár lenne, ha rák lenne”	9. oldal
◆ Diáktoll	10. oldal
◆ Mesesarok	11. oldal
◆ Színház az egész világ	12. oldal
◆ Könyvajánló; Filmajánló	13. oldal
◆ Világnapok	14. oldal
◆ Irodalmi évforduló - Móra Ferenc	15. oldal
◆ Zenei évfordulók - Egressy Béni, Richard Strauss	16. oldal
◆ Magyar feltalálók és találmányok	17. oldal
◆ 130 éves a debreceni tömegközlekedés	18. oldal
◆ Kutyalesen	19. oldal
◆ Sportoldal - Atlétika	20. oldal
◆ Fejtörők	21. oldal
◆ Egészséges életmód - Az áfonya	22. oldal
◆ Sulihumor; Fejtörők megoldása	23. oldal

- *Hogyan változtak meg Edit néni mindennapjai, amióta igazgatóhelyettes lett?*

- Jóval többet kell dolgoznom, kevesebb osztályt tanítok, és nőtt az adminisztráció. Sokkal több és más jellegű feladatom van, mint régen. De ez egy nagyon változatos munkakör.

- *Edit néni mire emlékszik vissza szívesen a saját általános iskolás éveiből?*

- Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, mert jó tanárain és kedves osztálytársaim voltak. Nagyon sokat voltunk együtt az osztálytársakkal. Őrsvezető, rajtítkár voltam az úttörőknél. Drámaszakkörre, énekkarra jártam. A zongora volt a mániám, de fél év után a zongoratanárom elment, így abbahagytam. Zenekarba jártam, itt a trombitával próbálkoztam. Néptáncoltam és rajzszakkörös voltam. Nagyon sokat játszottunk, sportoltunk. Németet is tanultam. Jó emlékeim vannak. Egy szóval, volt diákélet.

- *Milyen diák volt Edit néni?*

- Azt mondják, hogy jó. Tanulmányi és közösségi szempontból egyaránt. Sok versenyen is részt vettem. Szerettem a tanárait és az osztálytársaimat, és a maximális tiszteletet adtam meg nekik.

- *Mikor döntötte el Edit néni, hogy tanár lesz?*

- Elsős koromban az első hét után. Megint csak azt tudom mondani, hogy szerencsés vagyok, mert az első tanítóm nagyon jó volt. Nagyon tetszett, ahogy ő tanított. Szerettem iskolába járni. A babáimmal például gyakran játszottam azt, hogy én tanítom őket.

- *Miért ezt a pályát választotta?*

- Jó példaképeim voltak. Szuper történelem és orosz tanárom volt. Ők motiváltak. A matematikát annyira nem szerettem. Hogy pontosan fogalmazzak, a tanár nem az én egyéniségemnek való volt. Viszont középiskolában megszerettem a matekot a tanár miatt. Úgy érte ezt el, hogy szinte észre se vettem. Egyébként a Kossuth Gimnáziumban sok jó tanár volt. Emberileg is.

- *Milyen érzés töltötte el Edit nénit, amikor igazgatóhelyettesnek választották?*

- Sokféle. Először nagyon megijedtem. Nem is gondoltam rá, hogy engem választanak. Kicsit féltem, hogy jó leszek-e Irénke néni után. Hatalmas tiszteletet érzek iránta, az iránt, ahogy ő tette itt a dolgokat. Jó érzés, hogy az iskola megbízik bennem. Büszkeséggel tölt el, érzem, hogy van értelme annak, amit teszek. Eredetileg középiskolai tanárnak készültem történelem- orosz szakra. De aztán jött a rendszerváltás, és az orosz már nem volt kötelező tantárgy. Az angol szakot

később végeztem, mert eredetileg ugye nem arra készültem. Eleinte, mikor idekerültem, nagyon nehéz volt. Újból azt lehet mondani, hogy szerencsés vagyok. Én úgy gondolom, a tanárok nemcsak tanítanak, hanem nevelnek is. Kell, hogy a tanár ne csak egy diákot, hanem érző lényeket lásson a gyerekekben. Egy tanár mindig többet akar: mindent, amit tud, át akar adni a gyerekeknek. Rengeteg sikerélményben van részem. Én jól érzem itt magam, nekem itt nagyon jó.

- *Mit szeretne megvalósítani a jövőben?*

- Sok tervem nincs. Szeretnék méltó lenni az elődömhöz. Szeretném, hogy jó viszony maradjon köztem és a többi tanár közt. Segíteni, könnyíteni a munkájukat. Jó viszonyt szeretnék a diákokkal. Szeretném a szépre, jóra nevelni őket. Hogy egy kicsit együtt legyenek, ne mindig csak a tanulás meg a gép legyen. Nyilván ez is kell, de néha jó együtt lenni, kimenni, játszani. Támogatom a programokat, az értékek, hagyományok megőrzését és új hagyományok teremtését. Persze csak a mai korhoz képest. Örülök, ha van közösségi élet.

- *Hány éve tanít az Árpád Vezér Általános Iskolában?*

- 23 éve lesz augusztusban.

- *Mi volt a legkedvesebb élménye iskolánkban?*

- Nem is tudok mit mondani. Nincs konkrét kedvenc élményem. Sok boldog, örömteli pillanatban volt

részem. Eddig 2 osztályom volt. Kedves élmény számomra a velük eltöltött osztálykirándulások, 1-2 jó poén. Jó érzés tölt el, mikor látom, hogy a diákokat felveszik a gimnáziumba. Amikor jó visszajelzéseket kapok a volt diákjaimtól. Amikor a diákok szép eredményt érnek el egy-egy versenyen. Egyszer például igazgató néni megkért az Őz fordítására. Ezt aztán később elő is adtuk. Szintén hatalmas élmény Tünde nénivel és Mariann nénivel együtt dolgozni. Szóval szinte minden héten van valami új.

- *Mi a kedvenc hobbija?*

- Nagyon sok van, csak sajnos az idő kevés. Szeretek minden formáját. Szeretek olvasni, főzni, sütni, biciklizni, zenét hallgatni, régen kötöttem is. Zenéből is mindenfélét szeretek, a raptól a klasszikusig. Nagy feltöltődés számomra a kirándulás, a túrázás. Szeretném bejárni a világot. Az angol miatt már többször is jártam Nagy-Britanniában. A testvériskolának köszönhetően Krakkóban is. Szeretek a Forma1-et és ha tehetem, kimegyek a Hungaroringre is.

Pál Dóra, Patalenszki Anna, Porcsin Sára 6. a osztály

Ilyenek voltunk...

8.a osztály

Tünde néni rengeteg programot kínált,
Így mutatta nekünk a helyes irányt.

Edit néni sorba állított minket,
Mert nem vettük fel az ünneplő inget.

Irénke néni órán ellentmondást nem tűrt,
De most, hogy elment, hatalmas bennünk az űr.

Bioszon Laci bácsi nehezen pótolható,
Hisz az anyag nélküle kevésbé tanulható.

Angolon Éva néni sokszor ideges,
Mert a lustaságra a magyarázat nem elég hiteles.

Németen az osztályunk bugyutákat kérdez,
Így gyűlik Ildikó néni fejében a méreg.

Földrajzon elég nehéz volt figyelni,
De a kegyelem kettesnek nagyon tudtunk örülni.

Fizika a legnehezebb tantárgy,
De szerettük, mert Laci bácsi nem árult zsákbamacskát.

Tesi órán az aktivitás nem volt a legjobb,
Ágota néni beírta a mínuszt, ha tesi cucc nem volt.

Rajzon Ági néni boldogan oktat,
Bár nekünk jó rajzaink ritkán voltak.

Éneken Mariann néni könyvből tanít,
Ellenben az osztály paródiákat ír.

Technikán Erzsike néni sokszor főz velünk,
Finom salátákat és húsokat eszünk.

Kémián a kísérlet mindig sikerül,
Mariann néni magyaráz, mi pedig figyelünk.

Informatikából mindig sokat játszhatunk,
A tudásunknak ezzel úgysem árthatunk.

Matekon Ibi néni a sok fogalmat lediktálja,
De ha nem tanulunk, az egyest gyorsan bevágja.

Törin Heni néni mindent elmagyaráz,
Boldogan segít nekünk, ha lemaradnánk.

Kati néni a második anya,
Velünk volt a legtöbb baja.
De szeretett és becsült bennünket,
Minden percben a jóra tanított minket.

Senki előtt nem titok, hogy nem voltunk angyalok.
S ezzel tisztában is voltak a tanárok.
Évekig egy csapat voltunk,
De most külön válik az utunk.

8.a osztály

8.b osztály

2006. szeptember 1. Kezdődik az iskola... Besétáltunk az akkor még óriásinak tűnő iskolakapun. Néhányan azonnal megrohamozták a játszóteret, voltak, akik csendesen álldógtak egy fa tövében játszótársra várva. Napról napra egyre jobban megismertük egymást. Veszekszünk, nevetünk, segítünk egymásnak, kiállunk egymásért és mindig összetartunk.

Az alsó tagozat évei mára már kissé feledésbe merültek. Szívesen gondolunk vissza a délutáni szabad foglalkozásokra, amikor Csillag születik-et, Megasztárt vagy az udvaron kiűtött játszottunk. Nagyon jól szórakoztunk, sokat nevtünk. A legjobbak azonban az osztálykirándulások voltak. Ezek közül a soproni marad a legemlékezetesebb. Az első kiránduláson kezdődött a „ballépések” sorozata. Árokugrás a térdig érő sárba, újabb árok, melynek ára majdnem egy lábujj lett, esés a kinti tesi órán, ami lyukas nadrággal végződött. Sokszor a cipőfűző vagy a lépcső jelentett akadályt.

Felsőben folytatódott minden a jégpályán, a nagyudvaron, az ebédlő előtt. A sok-sok felsős esemény közül legemlékezetesebbek: a korizás, a bobozás, a libegőzés és az iskolai karácsonyozás, ami csak a mi osztályunkban volt hagyomány.

Feledhetetlen pillanatok, amelyekre mindenki emlékezni fog:

- a nagy bulik és a nagy beszélgetések
- teremcserék április 1-jén
- hógolyócsaták és fürdés a nagyudvaron, amit Edit néni beszüntetett
- Bence és az ajtó kapcsolata, Peti, Jaskó Áron és az ablak története
- Petra késései
- Andi néni és Mór „beszélgetései”
- Irénke néni az angol terem ablakában
- Rita néni aranyköpései és az „igen-nem” fülbevalója
- Ida néni és Irénke néni távozása, Erzsi néni fekete pontjai
- Ági néni, Kiss Áron és a strucckereskedelem
- a német és az angol terem előtti fotelekért folyó harc
- a last minute tanulások szünetekben

Rekordok osztályunkban:

- a legtöbb figyelmeztetés és a legtöbb dicséret
- a legtöbb kérés és a legtöbb hiányzás
- a lehangosabb osztály (de szerintünk a legviccesebb és a legösszeszokottabb is)
- egy tanítási órán 3 egyes és 1 szaktanári figyelmeztetés egy

tanulónak

- a legtöbb dobogós helyezés különböző tanulmányi versenyeken, amelyeket 1 tanuló ért el

Az osztály talán még soha nem nyert iskolai versenyt, de mindig büszkén viseltük borzalmas helyezéseinket. Nem a dobogó volt a cél, hanem maga a szórakozás. Egyszer azért dobogós helyezést is elértünk, melynek jutalma a közös pizzaevés volt.

Jól éreztük magunkat. Nevtünk, ha hibáztunk, nevtünk, ha nem tudtunk semmit, és még akkor is, ha nem volt min nevetni. Az első szó, ami az osztályról eszünkbe jut: a jókedv.

A mi 8.b osztályunk korántsem egy hétköznapi, átlagos osztály. Sok változatos egyéniségből tevődik össze, de az évek során eléggé egységes lett. Természetessé vált, hogy ilyen jó osztállyal tölthetjük hétköznapijainkat.

Amikor felszállnak majd a lufik, értékelni fogjuk minden együtt töltött percünket. Sok emlékekkel gazdagodtunk, volt köztük jó és rossz is, de idővel mind széppé válik. Ma már csak nevtünk azon, ami még pár éve elszomorított.

Néhányan már alig várják, hogy vége legyen a tanévnek, de összességében kedves emlékekkel hagyjuk el az iskolát. Olyan élményeket szereztünk, amelyek örökre a mieink maradnak.

8.b osztály

A 8.b osztály

Mi mindent összegzek eme fergeteges versben?

Csak egy osztályt,
se többet, se kevesebbet!
Sokak szemében bolondok,
elvetemültek s koloncok!
De tudjuk, ők igen okosak,
leleményesek, humorosak!
S hiányolhat Andi néni,
az osztálya le fog lépni!
Örülhetne „Horger néni”,
sose fogunk visszanézni!
Jó kis 8 év, mit ne mondjak,
Donászy a sírjában foroghat.
Ha az ügyeletes nem morogna,
az osztály verse hosszabb volna!
Mikecz Mór 8. b osztály

Vers a tanárainkról

Klári néni, aki sportszelet nélkül nem tud élni,
Ágota néni, aki a testünket nem kíméli,
Laci bácsi, aki szeret a szervezetről tárgyalni,
Heni néni, aki a filmet nem ítéli,
Ibi néni, aki a sminkünket elítéli,
Ildi néni, aki a tudásunkat elmélyíti,
Ani néni, aki Titi nénit és Tá bácsit megismerteti,
Erzsike néni, aki a főzésünket segíti,
Edit néni, aki a dolgát igazgatóhelyettesként teszi,
Kati néni, akinek osztályunk német tudását köszöni.

Mariann néni, aki az éneket megszeretteti,
Kati néni, aki a földrajzot megkedvelteti,
Ida néni, aki a focistákat kedveli,
Mariann néni, aki Nagy Sándort mindig emlegeti,
Rita néni, aki a poénokat ellövi,
Ági néni, aki a rajzainkat Picasso szintjére emeli,
Laci bácsi, aki az informatikát a fejünkbe veri,
Gabi néni, aki megtanított műszaki rajzot szerkeszteni,
Sanyi bácsi, aki a Hty-ket nem szereti,
Irénke néni, aki a fegyelmet megköveteli.
Klári néni óráján versekről tanultunk,
Tiszteletére 8 évünket versbe foglaltuk.

Ilyenek voltunk: vadak és jók, bűnösök közt is ártatlanok

Annyian voltunk, mint az oroszok,
De egyre csak fogytunk, mint a magyarok.
Az olvasásban Réka a nyerő,
De a számolásban Bogi veri őt.

Így telt a 8 évünk...

1. osztályban Anna keze eltört
Gabinak hála,
Mehettek hát vele a kórházba.
Lesnyák Gabi elment,
Réka a barátnője nélkül szenvedett.
2. osztályban esküvőt tartottunk,
Sokan eljöttek, jókat vigadtunk.
3. osztályban szellemjárás volt a wc-ben,
Ez az esemény örökké megmarad emlékeinkben.
Sárinak volt egy szellemes füze,te,

Melybe a különböző rejtélyek megfejtését rejtette.

4. osztályban Lillafüred volt az ász,
hisz ott zajlott az osztálykirándulás.

2 napig voltunk ezen a helyen,
Melynek csak emlékei maradtak meg a szívünkben.

5. osztályban nagy változás következett,
Nem voltunk többé alsós kisgyerekek.

Új osztályfőnökkel ismerkedtünk meg,
A szerencsés nyertes Ibi néni lett.

6. osztályban a lányok 2 csoportra oszlottak,
Melynek nevei máig titokban maradtak.

Április 1-jén, a Bolondok napján,
A fiúk a tanári asztalt a folyosóra rakták.

7. osztály az új lány éve,

Ki Biharkeresztesről került ide.

Ebben az évben két osztálytársat veszítettünk,
Sulctól búzlóttunk, sokat veszekedtünk.

8. osztályban sulcot robbantottunk,
Csapot szétszedtünk, Gyuri bát hívogattuk.
Bogi szónoki képessége is megmutatkozott,
Fizika órán alakított nagyot.

Ez volt a mi nyolc évünk,
Melyet soha nem felejtünk.

2014. március 31-től április 4-ig rendeztük meg iskolánk hagyományos rendezvényét, az Árpád hetet. Az Árpád héten sok érdekes programon vehettek részt az iskola diákjai Péter Sánta Henrietta tanárnő koordinálásával.

Március 31-én, hétfő délután a II. Debreceni Tehetséggondozó Diákkonferencia iskolai fordulóját tekinthették meg az érdeklődők a rajzteremben. A tehetséggondozásban résztvevő diákok közül 11 előadás készült. A diákok egy korábban készített dolgozat alapján tartottak PowerPointos bemutatót, volt, aki egyedül, voltak, akik 2-3 fős csoportokban. Sok érdekes téma volt, érintve a környezetvédelmet, a történelmet, a tudományokat, az irodalmat, a sportokat. A produkciókat a szülői munkaközösség egyik tagja, iskolánk tanárai és két nyolcadikos diák értékelte.

Hétfő délelőtt az alsós, kedd délelőtt a felsős gyerekek vettek részt vakvezető és terápiás kutyák bemutatóján. Itt láthattuk a vakvezető és segítő kutyák fontosságát napjainkban. Önkéntes gyerekek

segítségével a kiképzők trükköket mutattak be. A szervezetnek - Hajdúsági Vakvezető- és Segítőkutya Képzésért Alapítványnak - az aulában kihelyezett perselyben lehetett adakozni.

Az Árpád hét alkalmából szerdán iskolánkba érkezett Szendrei László bűvész. Már reggel láttuk az autóját az iskola kapuja előtt, és izgatottan vártuk az előadást, ami a tornateremben volt. Először bemutatkozott és bemutatta kutyáját. Szemkápráztató kártyatrükkökkel, láda trükkökkel, kutyás mutatóanyagokkal, lufi fújó versennyel kápráztatott el minket. Nekünk legjobban a kutyás trükkök tetszettek.

Szerda délután a sportudvaron a felső tagozatos fiúk focibajnokságon mérték össze tehetségüket. Évfolyamonként avattunk bajnokokat.

Csütörtökön a felső tagozatos osztályok vetélkedtek. Érdekes feladatokat oldottak meg 12 állomáson. Előzetes feladatként menetlevelet kellett készítenünk. A különböző állomásokon pontot kaptunk a magatartásra, a menetlevélre

és a feladat megoldására. Az állomásokon próbára kellett tennünk kreativitásunkat, leleményességünket és sporttudásunkat.

A mi osztályunk az egyes teremben kezdett. Itt Ági

néni különböző képrészleteket vetített ki, nekünk ezeket kellett felismerni. Utunk a kettős teremben folytatódott, ahol Sanyi bácsi várt minket. Nála logikai feladatokat oldottunk meg. Innen a hármass teremhez mentünk. Andrea néni és Ildikó néni a tanáraink jellegzetes tárgyait mutatta meg, ezeket kellett felismerni. Egy a tanárokról szóló kérdőívet is ki kellett töltenünk. A négyes teremben Gyöngyi néniel és Éva néniel idegen nyelvel kapcsolatos feladatokat oldottunk meg. A következő megpróbáltatás az ötös teremben ért minket, ahol Ibi néniel és Mariann néniel különböző tárgyak alakjáról kellett kitalálni, hogy mi lehet az. A hatos teremben Tünde néniel és Edit néniel iskolánk jellegzetes helyeit kellett felismerni. Van még gyakorolnivalónk!

A következő állomás a hetes teremben volt. Itt Kati néniel és Angéla néniel képek alapján kellett azonosítani és vaktérképen elhelyezni magyarországi városokat. Innen a nyolcas terembe mentünk, ahol Mariann néniel és Éva néniel karaoke verseny volt. A kilences teremben a magyar nyelvel kapcsolatos játékos feladatlapot töltöttünk ki Kati néniel és Klári néniel. A Vitamin-szigeten, vagyis a technikatéremben Erzsike néniel és Gabi néniel költsélt kaptunk különböző ételekből, és kitöltöttünk egy tartósítással kapcsolatos kérdőívet. A huszonötös teremben Rita néniel és Kati néniel „Állati legek címmel” két feladatlapot oldottunk meg.

Az utolsó állomás a tornateremben volt, ahol Ágota néniel és Laci bácsival kapura rúgtunk és rakétát lőttünk.

A verseny végeredménye:

- I. helyezett 7. b osztály
- II. helyezett 6. b osztály
- III. helyezett 8. a osztály

A hét zárásaként pénteken az iskolarádióból egész nap zene szólt.

Az Árpád hét minden évben színes programokkal szórakoztat bennünket, ez ebben az évben is így volt. Várjuk a következőt!

Décsei Balázs és az 5.a osztály

Városi Tehetséggondozó Program

Debrecenben 2008 szeptemberében indult a Városi Tehetséggondozó Program, melynek keretében városunk önkormányzata az országban egyedülálló módon tehetségfejlesztő osztályokat, tehetségfejlesztő központot hozott létre. E cél érdekében a város önkormányzati általános iskoláiban a 4. évfolyamon diagnosztikai mérés alapján választják ki a tehetségesnek ígérkező gyerekeket.

A kiválasztott tanulók fejlesztése saját intézményükben, képzett tehetségfejlesztő pedagógusok segítségével történik 5-8. évfolyamokon a következő modulfoglalkozások formájában: tanulásmódszertan, matematika, anyanyelv, idegen nyelv, mozgásművészet (táncművészet), egyéb művészetek (zene- és képzőművészet), természettudományos ismeretek.

A Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola Akkreditált Kiváló Tehetségpontként négy fontos feladatot lát el: tehetségazonosítás, tehetséggondozás, tehetség tanácsadás, a tehetségpontok hálózatába való bekapcsolódás.

Tehetséggondozó Diákkonferencia

Debrecen önkormányzata a tehetséggondozó program keretében 2012-ben rendezte meg az I. Debreceni Tehetséggondozó Diákkonferenciát a programban részt vevő hetedik és nyolcadik osztályos tanulók számára. A diákok több hónapon át végzett munkájuk eredményeit dolgozatban foglalták össze, majd ennek alapján mindenki PowerPointos előadást is készített. Munkájukat mentortanárok segítették. A feldolgozott témáról saját iskolájukban egyedül, párban vagy háromfős csoportban számolhattak be egy független zsűri előtt, majd a legkiválóbb prezentációk készítői a városi konferencián mutathozhattak be.

Ebben a tanévben megrendezésre kerül a II. Debreceni Tehetséggondozó Diákkonferencia. Ennek iskolai előválogatóját 2014. március 31-én tartottuk intézményünkben. A zsűri (iskolánk néhány pedagógusa, a szülői választmány képviselője, a diákönkormányzat két tagja) öt produkciót talált érdemesnek arra, hogy az iskolai előzsűrizésen részt vegyen. Erről a rendezvényről olvashattok beszámolót.

„A hétfő délutánom nagyon izgalmasan telt, hiszen a diákkonferencia résztvevőinek előadásait hallgattam meg. Megtisztelő, hogy a zsűribe engem is beválasztottak egy nyolcadikos diáktársammal együtt. Nagyon izgalmas feladat volt a

produkciók értékelése.

A kisebbektől a legnagyobbakig minden felső tagozatos évfolyam képviseltette magát. 11 prezentációt hallgattunk meg változatos témákban. A történelemtől kezdve a víztornyokig mindenről volt szó, így tényleg izgalmasan telt a délután.

Zsűrizni egyáltalán nem volt könnyű, bár ahhoz képest, hogy az előadók mennyit készültek, a mi feladatunk nem volt olyan nehéz. Tucatszi szempontot kellett figyelembe venni, emellett nézőként is szurkoltam mindenkinek. Figyelnünk kellett a témaválasztást, a prezentáció tartalmát. Fontos szempont volt, hogy a PowerPoint diáin milyen volt a szöveg és a kép aránya, összhangja. Értékeltek az eredeti ötleteket, figyeltük az előadók egyéniségét. Sokan meglepően magabiztosak voltak, páran kicsit izgultak.

Miután a zsűritagokkal én is elvonultam, sokat töprengtem azon, kiket válasszak. Sokat számított az elbírálásnál, hogy a választott téma mennyire volt érdekes. Az ilyen bemutatóknál az a jó, ha az előadás valamilyen úton-módon nyomot hagy a nézőkben. Több előadón látszott, hogy nagyon érdekli az, amiről beszél. Azt is külön értékeltük, hogy mennyire tudja tartani a kapcsolatot a közönséggel.

Az előadások közül érdemes kiemelni „A világ legfurcsább sportjai” című prezentációt. Nagyon vicces és érdekes bemutató volt, ezenkívül az előadó a saját véleményét is beleszórt. A „Varázs-suli” című előadásban mindhárom előadó kreativitását, ötletességét, fantáziáját felfedezhettük. Hitler bemutatása nagyon izgalmas és figyelemfelkeltő téma volt. Elgondolkodtató volt azt látni, hogy a világ legkegyetlenebb embere is egy hétköznapi ember volt. Ezeken kívül volt szó az autókról, a környezetvédelemről, feltalálókról, a barátságról és az adatvédelemről.

Számomra ez a délután lenyűgöző volt. A tanulók fantasztikus bemutatókat állítottak össze, és profi módon adták elő azokat. Őszintén remélem, hogy a jövőben is lesznek még ehhez hasonló programok, mert így sok diák megmutathatja a tehetségét. Nagyon örülök, hogy olyan iskolába járhatok, ahol megbecsülik és fejlesztik a diákok tehetségét.”

Fekete Enikő 8.b osztály

Április 14-én, az iskolai előzsűrizésen a Debreceni Tankerület szakemberei két produkciót választottak ki - „Varázs-suli”: Arabpour Aida, Pozsár Panna, Spitzmüller Levente, 5.b osztály; Magyar feltalálók: Mező Lilla Dóra, 8.c osztály - , melyek májusban bemutatásra kerülnek a II. Debreceni Tehetséggondozó Diákkonferencián.

„Kár lenne, ha rák lenne”

A Magyar Rákellenes Liga Debreceni Alapszervezete, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete és a Kortársak az Egészséges Fiatalokért Egyesület a Rák Világnapja alkalmából a Debrecen járási általános iskolák felső tagozatos diákjai körében (5-6. és 7-8. osztályos korcsoportokban) programsorozatot indított. Célkitűzésük a daganatos betegségek megelőzése és az egészségtudatos magatartás formálása volt.

A programsorozat több fordulóból állt. 5 fős csapatok jelentkezhettek, egy iskolát több csapat is képviselhetett. Az első 3 fordulóban játékos formában - az informatikai lehetőségeket kihasználva - a gyerekek gyűjtőmunkát végeztek, amelyek megoldását e-mailben küldték el a szervezőknek a megadott határidőre. A 4. forduló, a program záró rendezvénye egy vetélkedő volt, ami - az Egészség Világnapjához kapcsolódva - 2014. április 11-én került megrendezésre a Debreceni Ifjúsági Ház Galériájában. Erről olvashattok beszámolót.

Péntek délután elkísértem testvéremet és csapatát egy biológiai verseny szóbeli fordulójára, amit a Simonffy utcai Ifjúsági Házban rendeztek meg. A verseny előtt a résztvevőknek

regisztrálniuk kellett. A verseny ebben az évben nagyon sikeres volt, ugyanis a megszokottnál több, 18 ötfős csapat jelentkezett. Voltak, akik Józsaáról vagy Nagymacsról jöttek. A mi iskolánkból 2 csoport is indult, akiket Rózsa Lászlóné és Eperjesi Barnabásné tanárnők készítettek fel tökéletesen. A versenyzőket egy-egy tanár, nálunk kettő kísérte el.

A csapatokat két korosztályba osztották: az 5-6. és a 7-8. osztályosok kerültek egy-egy kategóriába. A verseny a rákról, mint betegségről szólt. Minden versenyző valamilyen rákról írt, legtöbbször a tüdőrákról és a szájüregi rákról. Voltak, akik diavetítés segítségével, és voltak, akik „színeskedve” adták elő a bemutatójukat.

öltözve mutatták be produkciójukat, ugyanis a verseny „Kár lenne, ha rák lenne!” cím alatt zajlott. Egy csapat egy rendkívüli osztályfőnöki óra keretében adta elő bemutatóját. Voltak, akik hagyományos PowerPointot mutattak be. Olyan is volt, amikor egy lány meginterjúvolta a daganatok bőrére bújt társait. Tanítási órát is eljátszottak, ahol két orvostanhallgató mesélt a betegségekről a diákoknak. Fellépett egy olyan csapat is, amelyik a rák családra való hatását mutatta be. Több csoport is használt kellékeket, hogy színesítse előadását. A versenyt és jelentkezőiket többen fotózták és videózták.

A zsűri öt főből állt. A versenyt fogyatékosággal élő gyerekek kezdték, akiket a zsűri különdíjjal lepett meg.

Szerintem ez nagyon szép gesztus volt részükről. A nagy versengés közepette szüneteket is tartottak. A résztvevőket egészséges étellel vendégelték meg. A pihenők után persze folytatódott a megmérettetés. Körülbelül másfél óra után kezdődött az eredményhirdetés. Mindenki izgatottan várta, hogy hogyan teljesített. A két korosztályt külön értékelték. Csalódottan tudtuk meg, hogy a mi iskolánk nem ért el helyezést, de örültünk, hogy a versenyen részt vettünk, és összemérhettük tudásunkat a többi csapattal. A zsűri az ötletességet díjazta, nem a tudományos rész érdekelte.

Ezen az eseményen sok dolgot meg lehetett tudni a rákról, mint például azt is, hogy:

- A cigarettában körülbelül 4000 káros anyag van, ebből több, mint 60 bizonyítottan rákkeltő hatású.

- Aki tüdőrákos, az a legtöbb esetben nem fogadja el, hogy ő súlyos beteg.

- A cigarettától és az alkoholtól is rákosak lehetünk.

- A rák genetikailag is terjedhet, és mindenki esélyes, hogy rákos legyen.

- Az ember tüdejében 10 év alatt 1 kg salak is lerakódhat, ha rendszeresen dohányzik.

Látszott, hogy a csapatok jól felkészültek, és sokat gyakoroltak a versenyre. Nekem nagyon tetszettek az előadások (főleg a mi iskolánké). Máskor is szívesen elmennék egy ilyen programra, de már nem nézőként, hanem úgy, mint igazi versenyző. Mindenkinek ajánlom ezt a versenyt, mert sokat lehet tanulni belőle.

Fekete Adrienn 6.c osztály

Állat kavalkád

Volt egyszer egy kecske,
úgy hívták, hogy fecske.
A szülei lámák,
testvérei bálnák.
Nagyszülei szép nagy ludak,
barátnője csodás puma.
Uncsiteső nem más,
mint egy kicsi csimpánz.
Ez lenne a családja,
szép nagy, de ő nem bánja!

Mára már iskolába jár,
Egér néni le is szidta már,
Barátja, Bagoly Béni furcsán nézett rá.
Matek doka sikertelen, egyes lett, na ne már!

A környezet ötös lett,
sokat tanult rá.
Az ebéd ma ízes fű volt,
meg is ette már.
Ez lenne az én kis versem,
gyakoroltam rá!
Kasza Ádám 4.c

Lajhár

Esőerdő közepén
Ki van a fa tetején?
Ott van csak nagy horkolás:
Miféle ez a lakás?

Ott él egy lusta lajhár.
Te lajhár, ne aludjál!
Elmúlt egy hét is rég már,
S nem ébredtél fel, lajhár.

Pontban reggel hat óra:
Ő most tér nyugovóra.
Mikor majd lemegy a nap,
Az neki a pirkadat.

De ő éppen csak felkel,
Pár levelet ebédel.
Ágyában kicsit felül,
Majd álomba szenderül.

És így megy ez nap mint nap,
Ez száz évig így marad.
Törődnél a világgal,
Felhagynál az alvással!
Papp Máté 3.b

Tavaszi

Virágoskert csupa illat,
Látom, hogy már megint virrad.
Megjött, ami nagyon ravasz,
Itt van végre a szép tavasz!
A zsákjában minden ragyog,
Abban hozza el a napot.

Fellegekben madársereg,
Jön a tavasz, jön a meleg.
Állatoktól hemzseggő rét,
Virág fedi a rét felét.
Virágok közt repül a méh:
„Tyű, de finom az édes méz!”

Tavaszi anyó néz az égre,
S felküldi a napot végre.
Napsugárban fürdeni jó,
Elmúlik a hideg s a hó.
Szellő röppen, felhő siklik,
Arcom derül, rosszkedv múlik.
Papp Máté 3.b

Anyukámnak

Ünnepeljük, ünnepeljük,
az anyákat ünnepeljük.
Meg hát a mamákat,
meg a dédmamákat.

Köszönjük, hogy megszültetek,
jó gyerekké neveltetek.
Védő pajzsként öleltetek,
s minden rossztól megvédtetek.

Elteltek számtalan hetek,
s mindig ugyanúgy szerettetek.
Mindegy volt, gyermeketek egészséges
vagy beteg.

Fejünk fölött könnyeztetek.
Ambrus Panna 4.c

Itt a tavasz

Itt a tavasz, lágy szellőt fúj,
Kinn a réten a napsugár előbújt.
Felhők hada távozik,
Eső hangja változik.

Visszajöttek a madarak,
Letelepedtek a darvak.
Előbújtak őzek, gidák,
Felnőttek a kisnyulacskák.

Míg zeng az erdő,
Virágzik a mező,
Kinyílik a tulipán,
Halkan cseng a harangvirág.

Méhek raja belepi az eget,
Édes illat terjed a kertben.
S ezer szín ragyog a fényben,
Meleg tavasz, itt van végre!
Kis Eszter 3.c

Kis Eszter, 3. c osztályos tanuló gyakran ír verseket, meséket. Most nagy fába vágta a fejszéjét, egy kilenc fejezetből álló mesés történetet írt. Ennek bevezetőjét, illetve első fejezetét közzéljük. Ha érdekel benneteket a folytatás, iskolánk honlapján hamarosan elolvashatjátok.

Sziasztok, Liza vagyok. Szüleimmel kint élek a folyóparton. Nincs testvérem, de van egy nagyon jó barátnőm, akit Emmának hívnak. Van egy közös titkunk is, amit most elárulok nektek. Amikor unatkozunk, azt játszunk, hogy kis pegazusok hátán apró tündérek érkeznek hozzánk. Velük játszunk. Tudom, hihetetlennek hangzik, hogy ez a titkunk, és akinek eddig elárultuk, kinevetett minket. Ezzel a titokkal kapcsolatos a történetem. Ha nem értitek, mi ez a pegazusos sztori, a történetből majd kiderül.

Szóval úgy kezdődött, hogy a sulis udvarán Emma és én a tündérekkel játszottunk. Természetesen a lovakat és a tündérek csak kitaláltuk.

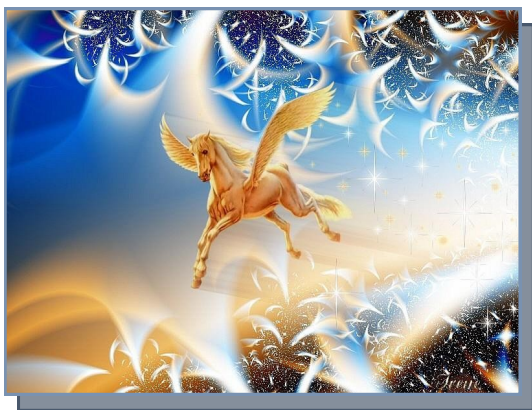
– Ó, milyen jó lenne, ha léteznének pegazusok! – sóhajtottam a sorakozónál.

– Igen, olyan jó lenne repkedni velük! – helyeselt Emma. Ekkor azonban megérkeztek a fiúk.

– Jaj, lányok, már megint ezek a szárnyas lovak? – kérdezte gúnyosan Boti.

– És a tündéreknek miért kell ló, ha van szárnyuk? – folytatta Samu.

– Törődjete a saját dolgotokkal! – mondtam mérgesen, de Emma megnyugtatóan.

– Ne húzd fel magad, Liza, csak rosszabb lesz – mondta kedvesen, majd otthagytuk a fiúkat.

Emma nagyon kedves lány, és mindig mellettem áll. Ezért is vagyunk olyan jó barátnők. Amint beléptünk a terembe, leültünk a helyünkre. Hallottam, ahogy a hátam mögötti padban Dóra és Flóra így sugdolóznak:

– Szerintem kicsit túlzásba viszik ezt a lovas dolgot – mondta Flóra.

– Igen, igazad van – súgta Dóra.

Délután Emma ájtott hozzánk.

– Az egész osztályrólunk beszél – kesergett.

– Ne aggódj, Emma, kitalálunk valamit – feleltem biztatóan. A

barátnőm elmosolyodott.

– Igen, kitalálunk valamit – lelkesedett.

Gondolkodás közben limonádét ittunk és kekszet majsoltunk. Átnéztük a házit is, mert sok időnk volt. Sajnos nem találtunk megoldást, ezért másnap Emma házában újra találkoztunk. Átnéztük az összes lovas könyvet. Egyszer csak Emma felkiáltott:

– Ezt a könyvet még sohasem láttam, pedig régóta itt élek! Óvatosan belelapozott a könyvbe. Csodálkozva néztük a képeket. Ugyanis a könyvben éppen olyan lények voltak, amilyeneket mi elképzeltük. Csak épp nem tündérek, hanem kicsi manóféleségek. Mindkettőnknek tátva maradt a szája.

– De hisz ez lehetetlen – ámuldoztam.

– Lehet, hogy ezért hiszünk bennük – gondolkodott Emma.

– Lehetséges – helyeselt.

Úgy döntöttünk, hogy nem szólunk

senkinek, hanem utánajárunk a dolognak.

– Nemsokára őszi szünet – mondtam fontoskodóan.

– Tehát elkezdhetjük a tervet – folytatta Emma.

– De mi a terv? – kérdeztem bizonytalanul.

– Azt még nem tudom – válaszolta.

A következő napokban tanulmányoztuk a könyvet, és megpróbáltunk rájönni a titkára. Mert valami nem stimmel vele.

Eljött az őszi szünet. Még mindig nem jöttünk rá a könyv titkára. Így tervünk sem volt. Egész este törtem a fejem. Másnap, amikor reggelizni mentem, belekukkantottam a könyvbe. Valami szokatlan volt megint. Átmentem Emmához. A barátnőm szomorúan ült az ágya szélén.

– Mi a baj, Emma? – kérdeztem aggódva.

– A kedvenc szoknyám tintás, és nem jön ki belőle a folt – mondta bánatosan. De észrevettem valami furcsát a folton. Megmutatta a szoknyát. Amikor közelebről megnéztem, olyan volt, mintha egy manófejet ábrázolna.

– Mikor lett foltos a szoknyád? – kérdeztem kíváncsian.

– Nem tudom. Csak azt tudom, hogy akkor vettem észre, amikor felfedeztük a könyvet – válaszolta.

– Hm, a könyv – gondolkodtam hangosan. – Megvan! – kiáltottam és kivettem a könyvet a táskámból. Kinyitottam és ott volt ugyanaz a manófej, mint Emma szoknyáján.

– Ez hihetetlen! – kiáltott Emma.

– Akkor ez azt jelenti, hogy a képen friss volt a tinta – állapítottam meg.

Légy jó mindhalálig

Ezt a rendkívüli zenés darabot először 1991 áprilisában adták elő a Csokonai Színházban Pinczés István rendezésében. A produkció Debrecenből indult sikerkörútra, majd számos belföldi és külföldi bemutató után Nyilas Misi halhatatlan története visszatért születési helyére, a Csokonai Színház nagyszínpadára.

Maga a regény, amelyet Móricz Zsigmond írt, egy kisfiúról szól, aki a debreceni Kollégium kitűnő tanulója, mégis megaláztatások érik. Társai nem tartják tiszteltben. Mikor csomagot kap, elkobozzák tőle, pedig tudják, hogy nagyon szegény a családja, és nagyon ritkán jut hozzá egy kis ajándékhoz. Nyilas Misi tanítói munkát vállal Doroghy Sanyika mellett, és Pósalaky úrhoz jár délutánonként felolvasni. A vak öregúr bizalmába fogadja, becsületesnek tartja, és megbízza, hogy lutrit vegyen. Ám ő elveszíti a reskontót, amelynek segítségével hozzájuthatna a nyereményhez. Súlyos csapások érik. Más emberek magánügyeibe keveredik bele, az igazgató mély csalódását fejezi ki iránta, a tanári konferencia pedig végleg megtöri lelki egyensúlyát. Végül egyetlen kiutat talál, hogy elmeneküljön a sivár és komor közegből: lemond a kollégiumi életről, és elhagyja Debrecen városát.

A Csokonai Színház ebben az évadban újra műsorra tűzte a Légy jó mindhalálig musical változatát. A darabot ezúttal Várhalmi Ilona, az Ady Endre Gimnázium művészeti vezetője rendezte. Cila néni régóta dolgozik diákokkal odaadón, szorgosan, hiszen számára a színjátszás nyújtja az alkotás értelmét. A drámatagozat létrehozásában is jelentős szerepet játszott, és ennek beindulásával országos hírnévre tett szert a gimnázium. Munkásságát Debrecen városa is elismerte, nemzeti ünnepünkön, október 23-án Csokonai-díjat

kapott.

A darabban a főbb szerepeket Dánielfy Zsolt, Csikos Sándor, Újhelyi Kinga, Garay Nagy Tamás, Bakos-Kiss Gábor, Kóti Árpád és Wagner Lajos játsszák. A kollégium diákjainak szerepében a Debreceni Ady Endre Gimnázium növendégeit láthatjuk. Úgy gondolom, igazán jól osztották a szerepeket. Számomra különös volt az, hogy elég nagyok látszott Misi osztályán belül a gyerekek közt a korkülönbség. De úgy gondolom, a diákszereplők az ének és a színjátszás terén kiemelkedően tehetségesek.

Érdekesége a szereposztásnak, hogy Dánielfy Zsolt több mint húsz év után ismét felkérték Valkay tanár úr szerepének eljátszására. A színész így vallott erről: „Igen nagy örömet jelent ez nekem, hiszen viszonylag ritka dolog egy színész életében, hogy kétszer is ugyanabban a darabban játsszon, az pedig szinte elő sem fordul, hogy közel negyed század elteltével ugyanazt a szerepet osztják rá. A mostani Légy jó mindhalálig előadás ráadásul azért is különleges élmény számomra, mert többek közt a saját fiammal játszhatok együtt, aki annak idején még nem is élt.”

A darabban rendkívül találó és sokatmondó szövegdalokat énekeltek, a szereplők a jelenetekhez illő táncprodukciókkal színesítették az előadást. A legközismertebb dalok, amelyeket a musical során énekeltek, a következők voltak: *A tízperc*, *A jeles tanuló*, *A pakk*, *A szívek melegében*, *Az élet szép*, *Légy jó mindhalálig*, *Ne akarj te felnőtt lenni*.

Számtalan dal szerepelt az előadásban, mégis nekem igazán *Az élet szép* ragadott meg, az tetszett a legjobban. Nagyon fülbemászónak tartom, ráadásul mély értelmű a szövege. Nagy hatással volt rám, amikor a megértő földrajztanár Nyilas Misivel együtt énekelte ezt.

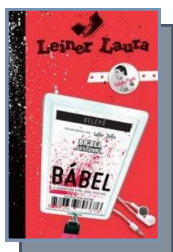
Szerintem érdemes volt megnézni az előadást. A darabnak sokféle üzenete van, hosszasan el lehet gondolkozni rajta. A dalok gyönyörűek voltak, a koreográfia nagyszerű volt, tehetséges szereplők mutatták be ezt a halhatatlan történetet. Azon az estén egy igazán szép, felejthetetlen előadásnak lehettem a részese.

Akinek még nem adódott alkalma, hogy megnézzé, szakítson időt rá, mert nem fog csalódni.

Wiwczaroski Lenke 6.b osztály

Könyvajánló

Leiner Laura: Bábel

Leiner Laura *Bábel* című regénye a *Szent Johana Gimi* regénysorozat után jött létre, de így is osztatlan sikert aratott. A regény helyszíne a legnagyobb nyári zenei fesztivál, valahol Pápa mellett. Főhőse egy 17 éves lány, Latter Zsófia nyáron elmegy a barátaival élete első zenei fesztiváljára.

A legjobb barátnője, Napsi is vele tart. A két lány egymás ellentéte, mert Napsi csodaszép lány, Zsófi pedig kicsit visszafogottabb. Napsi az, aki után minden fiú megfordul, Zsófi viszont hétköznapi lány, nem annyira népszerű. A fiú szereplők közül kiemelném Abdult, aki imádja magát mutogatni a haverjával, Szaszával együtt. Rájuk csak úgy tapadnak a csajok. Hipó a hipochonder, aki minden percben diagnosztizálni próbálja magát, és legszívesebben az egész koncert alatt az orvosi sátorban lenne. Persze rá is rámosolyog a szerencse.

A fesztiválon ott lesz Zsófi kedvenc együttese, a Red Hot Chili Peppers, röviden RHCP. És persze az énekes is, akivel Zsófi már közös jövőt is tervezett: Anthoni Kiedis. De elszalasztaná-e élete legnagyobb koncertjét bizonytalan jövője miatt? Ki tudja?

Számtalan díjat elnyert már Leiner Laura, és én nagyon tisztetem őt. Ha voltál már fesztiválon, azért fogod szeretni a regényt, ha még nem voltál, akkor végre megtudod, milyen is igazából egy ilyen zenei esemény.

Gerendai Károly, a Sziget Fesztivál alapítója ezt írta a könyvről: „Nagyon örülök, hogy Laurának sikerült megjeleníteni és tökéletesen visszaadni a fesztiválok hangulatát, és kifejezetten tetszik a humora. Gratulálok!”

Pataki Bella 6.a osztály

Suzanne Collins : A kiválasztott

Suzanne Collins trilógiája az utóbbi évek legnagyobb nemzetközi könyvsikere, amely hónapokon át vezette az eladási listákat a világ számos országában. Az író *A kiválasztott* című könyve az *Éhezők* Viadala-trilógia harmadik kötete.

Bár minden ellene szólt, Katniss Everdeennek kétszer is sikerült élve kijutnia az arénából. Túlélte minden megpróbáltatást, de lelkileg már nem sokáig bírja, hiába kitartó, bátor, vakmerő és eltökélt. Emellett se ő, se a családja, se a barátai nincsenek biztonságban. A Kapitólium pedig bűnbakot keres a lázadás miatt, ezért Snow elnök az egész világgal tisztázta: a Kapitólium haragja elől senki sem menekülhet, hiszen még a tizenkettedik körzetet, Katniss otthonát is leigázták.

Eddig rengeteg ártatlan ember lelte halálát, de még csak most következik a végső, mindent eldöntő harc: az elnyomott nép végre szembeszáll a zsarnoksággal, meghozza Katniss segítségével. Mert ő a kiválasztott, a vezető, és tőle függ egész Panem jövője. Viszont ő sokszor kételkedik magában, nem érti, hogyan lehet még életben, és néha saját halálát akarja. Maradt-e még ereje ahhoz, hogy megvívja az utolsó csatát?

Hatalmas, váratlan fordulatokkal van teli a harmadik kötet, ahogyan az első kettő is. Lehetetlen letenni az izgalmas és sebesen előre vágató események miatt. A könyv felzaklató és nyugtalanító, emellett felkavar és elgondolkodtat minket. Szerintem nagyszerű!

Sal Boglárka 6.b osztály

Filmajánló

Justin Bieber: Believe

Justin Bieber legalább annyira megosztó személyiség, mint amennyire sikeres. Lehet szeretni, lehet gyűlölni, közböbsnek maradni iránta azonban csaknem lehetetlen. A világszerte tinédzserek millióit meghódító popsztár kegyeiért a zeneipar legnagyobb nevei versengenek.

2011-ben a zenerajongók már láthatták a mozivásznon, akkor ugyanis a 2010-es koncertturnéjáról készült egész estés dokumentumfilm *Soha ne mondd, hogy soha* (*Never Say Never*) címmel.

A fiatal megasztár azóta sem pihen, 2012 szeptemberében indult második világ körüli turnéjára, amellyel *Believe* című albumát népszerűsítette. Emellett pedig a nézők betekintést nyerhetnek a turné világának kevésbé csillogó, embert próbáló világába is a maga őszinte nyersségével együtt. A *Believe* tehát látványvilágában hasonló élményt kínál, ráadásul most sincs hiány sztárokból, hiszen olyan ismert emberek tűnnek fel a vásznon, mint Usher, Mike Posner, a Black Eyed Peas-ből ismert Will I Am vagy az ameri-

kai műsorvezető, Ryan Seacrest. A *Justin Bieber – Believe* egy koncertfelvételekkel megszakított dokumentumfilm, amelyben az énekes körül élők – producerek, táncosok, rajongók és az édesanyja – méltatják Justin Biebert. A zenei betéteket a 156 állomásos *Believe* turné miami helyszínén vették fel, a kulisszák mögötti jelenségeket viszont már az Egyesült Államok különböző pontjairól szedték össze. A dokumentum jellegű részek teszik ki a film 70%-át, és a tényleg érdekes, élvezetes koncertbetétekből alig látunk valamit. A rajongók egyre idősebbek, ők is kamaszodnak, nyilvánvalóan érdekelné őket egy esendő sztár története, az általa megélt érzelmek a felnőtté válás során vagy a zeneszerzés.

Justin Bieber 20 évesen annyit ért el, mint a legtöbb énekes 10 év alatt! De szerintem meg is érdemelte, mert rengeteget dolgozik fiatalon. Nem felejtette el, honnan jött, és nincs sok olyan sztár, aki ennyit törődne a rajongóival, mint JB, mert tudja, hogy mindent nekik köszönhet.

Veres Eszter 5.a osztály

Az energiatakarékosság világnapja - március 6.

Március 6-án tartják az energiatakarékossági világnapot, amelyet Magyarországon 2000 óta rendeznek meg, hogy a környezettudatosságra, a fenntarthatóságra hívják fel a figyelmet.

A világon az egyik legnagyobb gond, mely sürgős megoldásra vár, az energiaforrások kimerülése és az energiaárak kíméletlen emelkedése. Ezért fontos feladat, hogy újabb lehetőséget találjunk az energia gazdaságos és környezetkímélő felhasználására.

Egyre fontosabb témává válik az energiatakarékosság és a megújuló energiaforrások, de hogyan lehetne rávenni az embereket, hogy valóban odafigyeljenek a környezettudatos életmódra? Március folyamán világszerte rengeteg energiatakarékosságra biztató programot szerveznek a gyermek rajzversenyektől kezdve a Föld elsötétítéséig. Ezek a programok többen vesznek részt, mint gondolnánk, de még mindig nem elegendő ahhoz, hogy valóban hasznosítani tudjuk a megújuló energiaforrásokat, és környezettudatosan éljük mindennapjainkat. Meg kell ismernünk az előttünk torzysuló lehetőségeket, melyekkel nemcsak a Föld, de mi is jól járunk.

Néhány példa arra, Te mit tehetsz:

- Mindig zárd el a vízcsapot!
- Kapcsold le a villanyt, ha kimész a helyiségből!
- Kapcsold ki a TV-t, ha már nem nézed!

- Kassák Lajos: A ló meghal, a madarak kirepülnek

- Babits Mihály: Esti kérdés

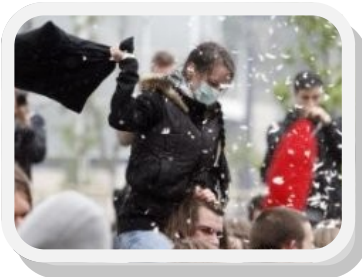
- Füst Milán: Öregség (vers)

- Babits Mihály: Jónás könyve

- Dsida Jenő: Psalmus Hungaricus

Nemzetközi párnacsata nap

Április első hétvégéjén évről évre megrendezésre kerül a nemzetközi párnacsata nap. Ezen a napon New Yorktól Budapestig több tízezren esnek egymásnak párnákkal, hogy kicsit feldobják az unalmas hétköznapokat. Céljuk, hogy bebizonyítsák: a köztérek nem csupán közlekedésre valók. Ezen az eseményen mindenki gyermeknek érezheti magát. Hazánkban Budapest mellett több nagyváros is bekapcsolódott már a vidám kezdeményezésbe.

Bár párnacsatázni mindenki tud, néhány szabályt nem árt figyelembe venniük a résztvevőknek, ha nem szeretnék, hogy végül konfliktussal vagy sírással végződjön a móka.

Első szabály, hogy mindenki hozzon magával párnát, ami legyen puha a sérülések elkerülése végett. Továbbá a párnacsatázók csak más párnacsatázókat támadhatnak meg, azokat a járókelőket, akiknél nincs párna, nem szabad megcélozni és dobálni. A szemüvegesek talán maguktól is rájönnek, hogy párnacsata előtt érdemes levenni az okulárét, nehogy eltörjön a játék hevében. Végezetül az utolsó szabály, hogy a párnacsata addig tart, ameddig tart. Tehát amíg vannak párnacsatázók a téren, a program nem ér véget.

Bár párnacsatázni mindenki tud, néhány szabályt nem árt figyelembe venniük a résztvevőknek, ha nem szeretnék, hogy végül konfliktussal vagy sírással végződjön a móka.

Első szabály, hogy mindenki hozzon magával párnát, ami legyen puha a sérülések elkerülése végett. Továbbá a párnacsatázók csak más párnacsatázókat támadhatnak meg, azokat a járókelőket, akiknél nincs párna, nem szabad megcélozni és dobálni. A szemüvegesek talán maguktól is rájönnek, hogy párnacsata előtt érdemes levenni az okulárét, nehogy eltörjön a játék hevében. Végezetül az utolsó szabály, hogy a párnacsata addig tart, ameddig tart. Tehát amíg vannak párnacsatázók a téren, a program nem ér véget.

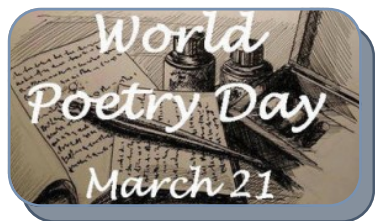
Az emberszeretet világnapja - április 8.

A többi világnappal ellentétben, az emberszeretet világnapja kevés figyelmet kap az emberek részéről. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy egyetlen napon kellene bepótolnunk azokat a mulasztásokat, melyeket a mindennapok során elszalasztunk. A szeretetet, a toleranciát és az elfogadást naponta gyakorolni kellene.

A szeretet minden ember számára mást és mást jelent, hivatalos meghatározás szerint nem más, mint a másik ember vélekedésének, gondolatainak, álmainak tisztelete és együttérzés a hibáiban.

Pontosan nem lehet tudni, ki, illetve milyen esemény indította el ezt az ünnepet. Fő célja, hogy egy kicsivel több időt szenteljünk az embereknek, legyünk türelmesebbek, és foglalkozzunk embertársainkkal. Ezen a napon igyekezzünk valami jót tenni úgy, hogy ezért semmit nem várunk el cserébe! A szeretet ereje láthatatlan, de hatalmas!

A költészet világnapja - március 21.

Nekünk, magyaroknak van mit ünnepelni ezen a napon. A csodálatos magyar nyelv olyan irodalmi nagyságokat adott a világnak, mint Petőfi Sándor, Arany János,

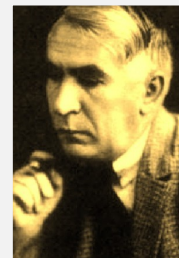
Ady Endre, József Attila és Radnóti Miklós. És még hosszan, nagyon hosszan lehetne folytatni a sort.

15 éve ünnepeljük ezen a napon a költészet világnapját. Az ünnepnapot az UNESCO tűzte arra a napra, amikor az északi féltekén beköszönt a tavasz, vagyis a tavaszi napéjegyenlőség napjára. Az UNESCO célja felhívni a figyelmet az egyes nemzetek irodalmi értékeire, és elismerést, megbecsülést adni a nemzeti, regionális és nemzetközi költői mozgalmaknak.

2001 tavaszán a kolozsvári *Korunk* folyóirat körkérdest intézett több mint száz költőhöz, irodalomtörténészhez, irodalomkritikushoz. Azt kérték, nevezzék meg a XX. század tíz legjobb magyar versét:

- Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség
- Pilinszky János: Apokrif
- József Attila: Esmélet
- Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
- József Attila: Óda

135 éve született, 80 éve halt meg Móra Ferenc író, újságíró

Móra Ferenc könyveit jó olvasni: az olvasó gyönyörködik, néha együtt izgul a hősekkel, közben mosolyog, bár érzi, hogy tragédiáról van szó. Az olvasó szívébe zárja az író, aki a magyar ifjúsági irodalom talán legkiemelkedőbb alkotója. Kedves történetei, eleven képei ma is megragadják az olvasó fiatalság fantáziáját.

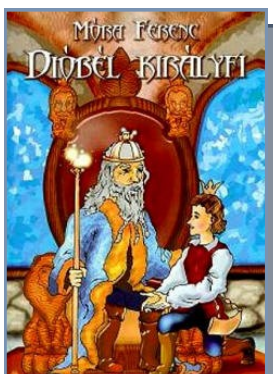

Móra Ferenc szegény paraszti családban született 1879. július 19-én, Kiskunfélegyházán. Leghíresebb regénye, a *Kincskereső kisködmön* főhőiséhez hasonlóan az ő édesapja, Móra Márton is szűcs volt, míg édesanyja, Juhász Anna kenyérsütő aszszonyként dolgozott. A szegény szülők lelkesedtek negyvennyolc emlékéért, Kossuthért, Petőfi költeményeiért. A nyomorúságos körülmények ellenére is komoly gondot fordítottak Móra Ferenc taníttatására.

Tizenöt évvel idősebb bátyja hosszú ideig példaképül szolgált Móra Ferenc számára. István tanítónak ment, de közben költő, néprajztudós volt, verseit és cikkeket szívesen hozták a szegedi újságok. Ő biztatta és a korai években segítette tehetségesnek bizonyuló öccsét.

Móra Ferencnek húszéves korában nyílt anyagi lehetősége arra, hogy beiratkozzon a budapesti egyetemre. Természetesen tanárnak indult, de az meglepő, hogy nem irodalmi vagy nyelvi szakra ment, hanem földrajz-természettudományi szakosnak. Móra Szegeden kezdett tanítani, és szegedi maradt mindvégig, akkor is, amikor budapesti lapok ünnepelt munkatársa volt, s egymás után jelentek meg könyvei a fővárosban. Szeged szeretettel fogadta be.

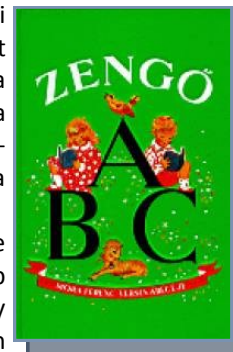
Habár újságíró is maradt haláláig, hamarosan a Somogyi Könyvtár és a Városi Múzeum szolgálatába állt. Itt összebarátkozott Pósa Lajossal, akit egy időben a magyar gyermekirodalom klasszikusának tartottak. Pósa kitűnő szervezője volt az ifjúsági irodalomnak, és híres lapja, az *Én Újságom* sok írónak adott lehetőséget színvonalas ifjúsági irodalom kialakítására. Móra Ferenc később a *Szegedi Napló* főszerkesztőjévé vált. A háború után munkatársa lett a budapesti *Magyar Hírlapnak*. A csevegő cikkek közé egyre gyakrabban kerültek kitűnő, egyszerre drámai és humoros novellák.

Gyermekkönyveivel vált először országosan is ismertté. Az *Öreg diófák alatt* (1906) című művét átdolgozva *Dióbél királyfi* címmel adták ki. A *Rab ember fia* (1908) az egyik legnépszerűbb ifjúsági regénye. A *Mindenki Jánoskája* (1911) és a *Csilicsali Csalavári Csalavér* (1903) után 1920-ban jelent meg legkedveltebb ifjúsági regénye, a *Kincskereső kisködmön*. Halála után több kiadás-

ban és gyűjteményes kötetekben jelentek meg gyermekmeséi, történetei.

Említésre méltó tankönyvírói tevékenysége is. *Természettudomány* könyvet írt a polgári iskola első osztálya számára 1909-ben, valamint 1925-29 között írta a *Betűország* öt kötetes sorozatát az elemi iskolák számára. Ebben jelent meg a híressé vált *Zengő abc*.

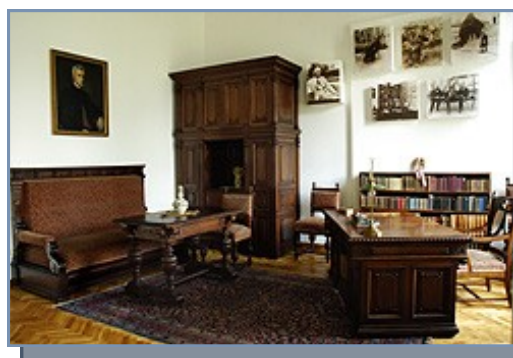

Felnőtteknek szánt verseskötete a *Könnyes könyv* (1920). Legismertebb regényei: *A festő halála* (1922), amely 1930-tól a *Négy apának egy leánya* címen jelent meg; *Georgikon* (1924), amely a Szegedi Naplóban és a Világban megjelent tárcáit fűzte egy kötetbe; *Ének a búzamezőkről* (1927); *Aranykoporsó* (1932). Az utóbbi két regény első példányát a szegedi egyetemnek ajándékozta díszdoktorrá avatásán.

Műveit sajátos fanyarság és tündérieren csillogó derű jellemzi. Feltárja az alföldi szegény emberek világát. Élete szakadatlan önmérsztő munkával telt el, pedig Móra gyenge testalkatú volt, lappangott benne a tüdőbaj. Egyre többször kellett gyógyhelyeket keresnie. Legszívesebben családjával körében élt, példás családapa volt, a végső években gyönyörűséggel élvezte nagyapát. 1934-ben hunyt el.

Móra Ferenc életében is a legnépszerűbb magyar írók közé tartozott. Halála pillanatától fogva nemzeti klasszikus, méghozzá olyan klasszikus, akit nemcsak tisztelnek, hanem széles körökben olvasnak is.

A szegedi Móra Ferenc Múzeum Móra-emlékszobájában méltó emléket állít az „ezeregy-életű” embernek.

Forrás: <http://www.mora.hu>

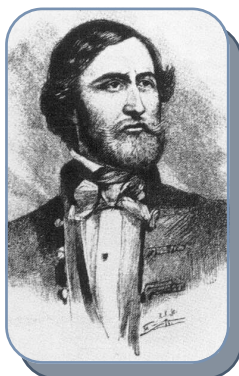
<http://www.literatura.hu>

Lukács Balázs 5.a osztály

200 éve született

Egressy Béni zeneszerző, író, színész

A magyar zeneirodalom egyik legkiválóbb alkotójának idén ünnepeljük születésének 200. évfordulóját. A Borsod megyei Sajóközön született 1814. április 21-én, ahol református lelkész édesapja ismertette meg a zene szépségével. A híres Sárospataki Református Kollégium elvégzését követően egy ideig tanítói állást töltött be. Ezután érdeklődése a színészet felé fordult, a kassai és a kolozsvári társulattal lépett fel, később pedig Budán játszott.

Operaénekes szeretett volna lenni, ezért gyalog Milánóba ment, hogy ott képeztesse hangját. Igaz, nem lett operaénekes, de a színpadhoz élete végéig hű maradt. Mintegy hatvan színművet és operaszöveget fordított németből, franciából és olaszból. Egyre több magyar dalt írt, melyekben úttörőnek, korszakalkotónak bizonyult, hiszen előtte alig volt hagyománya a magyar műdalnak.

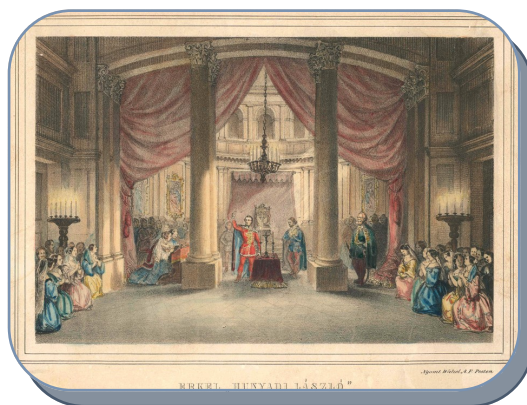
Már 1840-től foglalkozott zeneszerzéssel. Ő volt Petőfi Sándor verseinek első megzenésítője és számos népies műdal szerzője. A *Nemzeti dal* az ő feldolgozásában hangzott el 1848. március 15-én.

Legnagyobb sikerét Vörösmarty Mihály *Szózat* című versének megzenésítésével érte el. A zenemű úgy keletkezett, hogy a Nemzeti Színház akkori igazgatója, Bartay András zeneszerző 1843-ban pályázatot hirdetett a Vörösmarty versre komponálendő „legszebb népmelódia írására”. A bírálóbizottságban helyet foglalt maga Vörösmarty is, mellette az akkori Pest-Buda legkiválóbb két muzsikusa: Erkel Ferenc és Mosonyi Mihály. Egybehangzó ítéletük szerint a pályadíjat, 20

aranyat, Egressy Béni műve nyerte el.

Részt vett az 1848-49-es szabadságharcban, Kápolnánál meg is sebesült. 1849 szeptemberében honvéd főhadnagyként ott volt a komáromi vár védői között. Itt komponálta a híres *Klapka-indulót*.

Egressy írta a *Bátori Mária* és az 1844-ben bemutatott *Hunyadi László* című operák szövegkönyvét, amelyek zenéjét Erkel Ferenc szerezte. Katona József drámáját, a *Bánk bánt* is átdolgozta, és az opera szövegét nem sokkal halála előtt átadta Erkelnek. Igen gazdag dallamvilágából merített Liszt Ferenc is magyar rapszódiai megkomponálásakor. Egressy és Erkel együttműködött másfajta művek színpadra vitelében is. A legszebb Egressy-dalok ugyanis népszínművek dalbetéteként születtek; ezeknek egy részét Erkel írta át zenekarra.

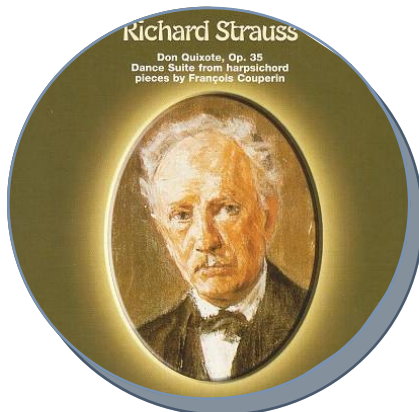
Az elhatalmasodó tüdőbetegség egy gazdag életút végét jelentette. Egressy Béni 1851-ben 37 éves korában hunyt el Pesten.

150 éve született Richard Strauss német zeneszerző

A romantika utolsó harmadának vezéregyénisége, Richard Strauss kivételes tehetségű zeneszerző, berlini udvari karmester volt.

1864. június 11-én született Münchenben, ahol édesapja korának elismert, jó nevű zenekari kürtöse volt. A rendkívül muzikális gyermek 4 éves korában már zongorázott, 5 évesen hegedült. A gyermek Richard a család, de különösen az apa biztatására már hatévesen zenét szerzett. Az apa korán felismerte fia tehetségét, ezért tervezett módon készítette fel a zenei pályára.

Az első korai darabok után, amelyek főleg zongorára és énekhangra íródtak, megjelentek az első nagyobb szabású kompozíciók: versenyművek, illetve egy nagyobb szonáta, egy vonósnégyes, két szimfónia, valamint egy szerenád fúvósokra. Érettségi után szülővárosában, Münchenben az egyetemen filozófiát, irodalmat, majd Berlinben zeneszerzést tanult. 1887-ben kezdett el dolgozni első operáján. Berlinben, Weimarban és Münchenben karmesterként dol-

gozott, Bécsben két évig az Operaház igazgatója volt.

Richard Strauss öntörvényű zeneszerzői látásmódjával nem zárta ki a hagyományok befogadását, ellenkezőleg: Strauss átvette a Berlioz, Wagner és Liszt alkotóműhelyében kifejlesztett örökséget: a költői programba épülő, szavakkal is megfogalmazott szimfonikus költemények műfaját és a vezérmotívumok rendszerét. Ezen az úton vált munkásságának egésze a búcsúzó romantika és a világháború borzalmainak ellenére is a német nem-

zeti zene újjászületésének zálogává.

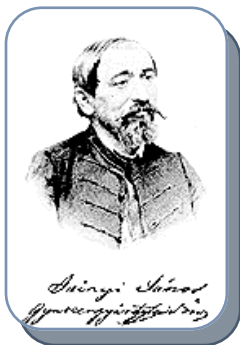
Szimfonikus költeményei közé tartozik például a *Macbeth*, *Don Juan*, *Don Quixote*. Sok operát írt, többek közt: *Salome*, *Elektra*, *A rózsalovag*, *Árnyék nélküli asszony*.

Gyászszertartása 1949. szeptember 12-én volt a müncheni Ostfriedhofban. A város operazenekarát a magyar származású Solti György vezényelte.

Pozsgai Olivér 6.a osztály

Magyar feltalálók és találmányok

Irinyi János, a biztonsági gyufa feltalálója

Irinyi János egyike volt a legtehetségesebb magyar kémikusoknak. Születési helye vitatott. Egyesek szerint 1817-ben Albison, mások szerint a szintén Bihar megyei Nagylétán született. Iskoláit Nagyváradon és a Debreceni Református Kollégiumban végezte. 1836-ban a bécsi Politechnikumban tanult, amikor egyik professzorának egy sikertelen kísérlete kapcsán merült fel benne, hogy miként lehetne olyan gyufát készíteni, amely zajtalan és biztonságos.

Az akkoriban használt gyufák az alkalmazott vegyi anyagok miatt nagy hang és láng kíséretében fröcskölve lobbantak fel. A tűz- és balesetveszély miatt több helyen be is tiltották az árusításukat. Némelyik gyufa mérgező anyagot is tartalmazott.

Irinyi hosszas kísérletezés után jutott el a ma is használatos biztonsági gyufa őskéhez. Találmányát eladta egy bécsi gyógyszerésznek, aki elkezdte annak tömeges gyártását, de Irinyi maga is alapított gyufagyárat Pesten 1840-ben.

A gyufát az idők folyamán fából, illetve papírból készült, oldalukon dörzsfelülettel ellátott, címkézett dobozokba csomagolták. Irinyi még nem sejtette, hogy a gyufacímkék, mint reklámfelületek milyen hatalmas lehetőséget hordoznak, hiszen elképesztő mennyiségben, a társadalom minden rétegét érintve kerülnek forgalomba.

A gyufarejtvények gyakran nyújtanak szórakozást gyermekek és felnőttek számára egyaránt. Közismertek azok a feladatok, amelyekben gyufaszálakból kirakott geometriai ábrákat vagy éppen matematikai egyenlőségeket kell megfelelően átrendezni a megoldás érdekében.

A mai köztudatban Irinyinek csak a gyufával kapcsolatos tevékenysége ismert, de maradandót alkotott a kémia elméleti és gyakorlati (szikes talajok javítása vegyi úton) területein is.

Több életrajzírója valószínűsíti, hogy testvérével, a márciusi ifjakhoz tartozó Irinyi Józseffel közösen fogalmazták meg a forradalmi követeléseket, a híres 12 pontot.

Az 1848-49-es szabadságharcban Kossuth Irinyi Jánost bízta meg az ágyúöntés és puskaporgyártás irányításával és az állami gyárak felügyeletével. Őrnagyként a nagyváradi löpőgyár vezetője lett.

Irinyi Jánost a szabadságharc bukása után börtönbüntetésre ítélték. Szabadulását követően hátat fordított a politikának. Folytatta a berlini tanulmányai idején elkezdett tudományos munkát, ahol 21 évesen könyvet írt a vegytan elméletéről. Az új szemléletű kémia legelső hazai terjesztője volt, amely merész vállalkozás a hagyományos nézeteket valló szaktekintélyekkel szemben. Jelentős szerepet játszott a magyar szaknyelv kialakításában is.

Később visszavonult családi birtokaira, és a mezőgazdaság fejlesztésével foglalkozott. Költséges, sokirányú próbálkozásai, kísérletei anyagilag tönkretették. Ezért először könyvelői állást vállalt, majd a híres debreceni István Malom (a mai Malom-park helyén állt) igazgatója lett.

1895. december 17-én hunyt el Vértesen. Neves kémikusunk munkásságának dokumentumait, családjá életútjának eseményeit emlékszoba őrzi, melyet 2009-ben adott át Létavértes Városi Önkormányzata.

Az utókor tiszteletét mutatja, hogy több oktatási intézmény viseli a nevét megyénkben és városunkban, de távolabbi helyiségekben is. Síremléke és mellszobra a Létavértesi Irinyi János Általános Iskola udvarán látható. Nevét nemcsak a helyi iskola, hanem az arborétum és a szabadidőpark is viseli.

Bakos László 6.a osztály

A lóvasúttól a CAF villamosig

Százharminc évvel ezelőtt, 1884-ben indult Debrecenben a gőzvontatású vasúti közlekedés, mégpedig elsőként az Osztrák–Magyar Monarchiában. A korabeli forgalom érdekében a város Berger Henrikkel, Kola Jánossal és Altmann Ignáccal kötött szerződést lóvasút létesítésére 1881-ben. A vállalkozók kötelesek voltak a pályaudvartól a Nagyerdőig kiépíteni a vonalat két elágazással. Az első elágazást a Nagy-Czepléd utcán (a mai Kossuth utcán) a színházig hozták létre, a másodikat a mai Bem tértől a Füredi úton az István Gőzmalomig (a mai Malomparkig).

Az ünnepélyes megnyitásra 1884. október 2-án került sor. A gőzvasút első járatáról, amely a Bika vendégfogadó elől déli negyed egy órákor indult, így számolt be a helyi sajtó: „...A mozdony ez alkalommal három kocsit húzott...”, „... egy órákor már a Nagyerdőn volt, és kettőkor ismét a Bika előtt tette le vendégeit...” A díszvendégek megállapították, hogy „...a kocsik berendezése igen kényelmes...”. A lakosság vegyes érzelmekkel fogadta: voltak, akiknek félelmetesnek tűnt, mások bámulták a csodát. Sokan dicsőségnek tekintették, ha villamosra szállhattak. A vonaljegy ára ekkor I. osztályon 15, II. osztályon 10 krajcár volt. Az első napokban a három kocsival közlekedő szerelvények zsúfoltak voltak: mindenki ki akarta próbálni az utazást a gőzvasúton.

A közúti vasút villamosításának gondolata a város vezetőiben az 1900-as évek elején fogalmazódott meg. A villamospálya építése 1910-ben kezdődött, miután a Villanygyárnak nevezett üzem is megkezdte a működését 1908. október 2-án. A villamospályák avatásának napja 1911. március 16-án köszöntött be. A régi kocsik még igencsak távol álltak a mai CAF villamosoktól, hiszen az oldalfalukat függöny

alkotta, a járművezetőknek pedig állniuk kellett. Később rácsos ajtajú, fapados, összekapcsolt kocsik is közlekedtek, és természetesen a retró korszakból is sokan emlékeznek még a helyi gyártású „Bengálikra”.

A debreceni közúti vasút villamosításával tulajdonképpen évtizedekre megoldódott a város tömegközlekedése. Az 1911 utáni években már csak kisebb bővítések, kiigazítások következtek. A villamos gyorsan közkedvelté vált: két évvel az üzembe helyezés után már 4,5 millió utast szállított

egy év alatt. Csak 1927-ben kezdődött a Nagyerdei körút kiépítése, s vele együtt a villamospálya is megépült úgy, hogy az egykori „csőszháznál” (a mai Pálma cukrászda környékén) csatlakozott vissza a körjáratú pálya a Simonyi úti vonalba. A körúti villamos 1932-re épült meg teljes egészében. A villamospályák őskorában minden járművet címer ékesített, és saját nevet is viseltek. A szerteágazó és népszerű hálózat eredményeként volt olyan időszak, amikor hét villamosvonal szolgálta a város utazóközönségét.

A második világháborús bombázások jelentős károkat okoztak a debreceni villamospályák hálózatában. A háborús pusztítás helyreállítása után a gazdaság magára találásával Debrecenben is jelentősen növekedett a tömegközlekedésben résztvevők száma. Ennek ellenére 1970-től megkezdődött a kötőpályás közlekedés leépítése, melynek során 1975-ig valamennyi szárnyvonalat felszámolták, kivéve az egyes vonalat.

Az 1990-es évek végén a motorizáció rohamos elterjedése egyre égetőbben követelte a közösségi közlekedés megreformálását. Ekkor fogalmazódott meg egy új villamosvonal megépítésének gondolata olyan útvonalon, amelyen más eszközökkel már nem lehet növelni a szállítóképességet. Hosszú egyeztetések, tervekészítések után az Európai Bizottság a magyarországi nagyvárosok közül elsőként hagyta jóvá a debreceni 2-es villamos projekt megvalósítására beadott pályázatot. A beruházás tizenhét alacsonypadlós villamosjármű beszerzését, valamint a villamospálya és a hozzá tartozó infrastruktúra kiépítését tartalmazta.

A 2-es villamos 2014. február 26-án megkezdte az utasok szállítását a teljes útvonalon. A debreceniek és a városba érkezők 5 napig utazhattak ingyen a kényelmes CAF villamosokon, sőt még emlékjegyvet is kaptak.

A 2-es villamos elindulásával jelentős mértékben javult Debrecenben a közösségi közlekedés színvonala, és lényegesen csökken a környezeti terhelés. A spanyol CAF-tól megrendelt 18 jármű 100 százalékban alacsonypadlós, így a mozgáskorlátozottak, valamint a babakocsival közlekedők is kényelmesen utazhatnak rajtuk. A légkondicionált, tágas utastérben egyszerre 223 utas, azaz 2 csuklós autóbusznyai ember tartózkodhat egyszerre. A 2-es villamos több közoktatási intézményt, bevásárlóközpontot és egészségügyi intézményt érint.

Forrás: Simonyi Alfonz: Lóvasút – gőzvasút – villamos vasút

www.dkv.hu

Szövérfi Ádám 5.a osztály

Te is szeretnél egy saját kutyát, de nem tudod, melyet válassz?

Először is tisztázni kell magunkban, miért szeretnénk kutyát. Négylábú társunkkal való kapcsolatunkban a legfontosabb három tényező: a kölcsönös bizalom, a tisztelet és a megértés. Természetesen a kutyák természetes igényeit, szükségleteit sem hagyhatjuk ki a számításból.

Remélem, segíteni fog a döntésben, ha elolvasod a három legnépszerűbb kutyafajta rövid jellemzését.

Alaszkai malamut (Husky)

Eredeti, természetes környezete az Északi-sarkvidék, ahol szánvontatásra, nehéz terhek húzására használják. Munkabírájáról, kitartásáról, továbbá arról nevezetes, hogy tökéletes biztonsággal tájékozódik a zord és végtelen tájakon, még hóviharban és teljes sötétségben is. Fantasztikusan jól bírja a hideget.

Színe meglehetősen változatos, a leggyakrabban előforduló farkas-szürkén kívül fekete és fehér színben is tenyésztik. Magassága 58-64 cm. Testtömege 34-38 kg. Élettartama 14-15 év. Az alaszkai malamut folyamatosan vedlik. Van egy vékony szőrréteg

közvetlenül a bőre fölött, és van egy külső, hosszabb és vastagabb bundája. Mindkét réteg folyamatosan cserélődik, de évente kétszer az átlagosnál is intenzívebben, így séta közben is szőrfelhőt hagy maga után.

Nyugodt, békés természetű állat. A legintelligensebb kutyafajták közé tartozik. Engedelmes, tanulékony. Hazánkban főleg kedvencként tartják. Hihetetlenül sok energiával rendelkezik, amit megfelelő módon kell levezetni. Rengeteg szaladásra, játékra és ugrálásra van szüksége. Aki malamutot választ, mindenkor fizikai ellenőrzés alatt kell tartania kutyáját. Ideális, hogy biztonságos kerítés vegye körül, amikor egyedül tartózkodik a kertben. Sétához pedig fontos a poráz vagy hám használata.

A malamut rendkívül gyakran használt kutyafajta a filmvászon is.

Bichon Havanese

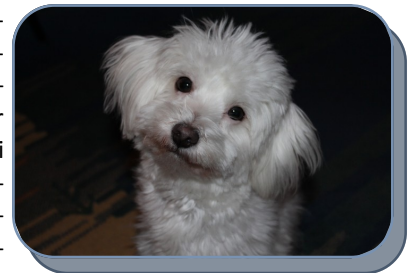
Ősei a Földközi-tenger vidékéről kerültek a fajta későbbi származási helyére, Kubába.

A Bichon Havanese tulajdonosai szerint egy imádni való, borzas kismackó, hihetetlen intelligenciával. Erőtlen, rövidlábú kutya. Színe nagyon változatos: lehet krém, pezsgő, csokoládé, fekete vagy ezüst. A szőre hosszú, dús, puha és hullámos. Érdekes napi 10-15 percet fordítani szőrének ápolására. Magassága mindössze 23-27 cm között mozog. Farkát mindig vidáman a háta fölé emelve tartja mozgás közben. Kis mérete ellenére rendkívül aktív és mozgékony kutya, nyugodtan el lehet indulni vele akár nagyobb túrra is.

Amit legfőképpen tudni kell erről a fajtáról, hogy hatalmas lélek lakozik a kicsiny testben. Élénk személyiség,

szerelemreméltó és kedves. Ennek a kutyának szeretetre és folyamatos foglalkozásra van szüksége. Imád kirándulni és mindenféle játékban részt venni. Jól tanítható és nevelhető, bár lakozik benne egy pici makacsság, ami megnehezítheti a tanulási folyamatot, de ezt rendkívüli kedvességével egyensúlyozza.

Tulajdonságait összeadva olyan kutyácskát kapunk, melynek nem lehet ellenállni. Engem is mindennap levesz a lábamról.

Golden retriever

A Golden Retriever Angliából származik. Valamikor az 1800-as évek derekán alakították ki a fekete Labrador retriever, a sárga angol vadászkutya és a vérebekek segítségével. A fajtát hagyományosan a lelőtt vízi vadak vízből való apportírozására használták.

Noha e feladatát ma is ellátja, ez a kutya számos más téren is egyszerű képességekről tett tanúbizonyságot.

Nagyméretű, aranyos ábrázatú kutya. Szőrzete közepesen hosszú, sűrű és selymes, sima vagy hullámos. Színe az arany vagy a krémszínű bármely árnyalata lehet. Várható élettartama 10-14 év.

Igen népszerű fajta. Megbízható, kitartó, udvarias, okos, játékos, nagyon jól érzi magát gyerekek társaságában. Szereti, ha a hasát simogatják, és nagyon szeret enni. Energiikus, kiegyensúlyozott és magabiztos kutya. Olyan gazdinak ajánlott, akinek sok ideje van, hogy foglalkozzon vele. Sok figyelmet igényel, cserébe ő is hűséges, szófogadó kutya. Nagyon szeret a szabadban lenni. Minden tevékenységet nagy lelkesedéssel végez. Általában szeret úszni és apportírozni, és persze imádja a hosszú sétákat a természetben. Rendkívül szociális, mindenkivel jól kijön, őrző-védő kutyának emiatt nem alkalmas.

Tökéletes házi kedvenc. Engedelmességének és intelligenciájának köszönhetően népszerű vakvezető kutya. Kiváló a szaglása, ezért a nyomkeresésben is egyszerű eredményeket érhet el.

Forrás: <http://www.haziallat.hu>
<http://www.kutya-tar.hu>

Stefán Orsolya 6.a osztály

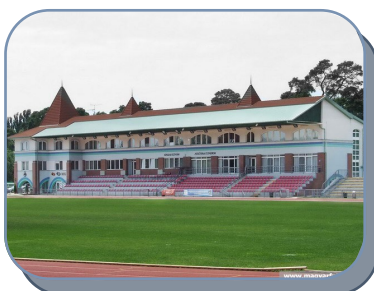

Az atlétika a futó, gyalogló, ugró, dobó és lökö sportágak összefoglaló elnevezése. A szó az ógörög *Athlon* szóból származik, melynek jelentése díjért folyó harc. E díjazásos versenyeken az ókori görögök általában a mai könnyű- és nehézatlétikához tartozó sportágakat űzték, amelyek az egyéni erőnlétet és gyorsaságot, a harc legfontosabb kellékeit igényelték.

Az atlétika olimpiai sportág. I. e. 776-ben az első ókori olimpiai játékokon csak egyetlen atlétikai szám, a stadionfutás szerepelt, aminek hossza 192,27 méter volt. Ez Héraklész görög mitológiai hős lábmeretének 400-szorosa.

Magyarország is többször volt helyszíne atlétikai Európa-, illetve világbajnokságnak. 1966-ban és 1998-ban rendeztek szabadtéri Európa-bajnokságot Budapesten. Fedett pályás atlétikai Európa-bajnokság is volt Budapesten 1983-ban és 1988-ban a Budapest Sportcsarnokban. 2004-ben fedett pályás világbajnokságnak adott otthont Budapest. Az eseményre a Papp László Budapest Sportarénában került sor.

A magyar atlétika kiemelkedő nemzetközi sikere, hogy Debrecen elnyerte a 2001-es II. ifjúsági atlétikai világbajnokság rendezési jogát. A versenyen több világcúcs is megdőlt. A versengésben 166 ország ifjú atlétái vettek részt. A magyar csapat két aranyéremmel, Kéri Andrea (59,86 m, egyéni legjobb teljesítmény) és Horváth József (80,11 m, világbajnoksági rekord) kalapácsvetésben elért sikerével zárta a versenyt.

Atlétikai versenyszámok:

Síkfutás:

100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m, 10000 m, maraton, 4x100 m váltó, 4x400 m váltó

Gát- és akadályfutás:

100/110/400 m gát, 3000 m akadály

Gyaloglószámok:

női: 20 km, férfi: 20 km, 50 km

Ugrószámok:

távolugrás, hármasugrás, magasugrás, rúdugrás

Dobószámok:

gerelyhajítás, súlylökés, diszkoszvetés, kalapácsvetés

Többszámok:

Női: hétpróba:

100 m gátfutás, magasugrás, súlylökés, 200 m síkfutás, távolugrás, gerelyhajítás, 800 m síkfutás

Férfi: tízpróba:

100 m síkfutás, távolugrás, súlylökés, magasugrás, 400 m síkfutás, 110 m gátfutás, diszkoszvetés, rúdugrás, gerelyhajítás, 1500 m síkfutás

A maraton 42 195 méter távú futóverseny. A táv teljesítése sokak szerint emberfeletti teljesítményt igényel, ezért e sportág a kitartás egyik szimbólumává vált. A maratonfutás világcúcsát a kenyai Wilson Kipsang Kiprotich tartja *2 óra 3 perc 23 másodperccel*, melyet a 2013-as 40. Berlini Maratonon futott. A modern olimpiai játékok hagyományosan a maratonfutással zárulnak, ahol a futók az olimpiai stadionba érkeznek.

Az 1896-os és a 2004-es athéni olimpián a versenyt az eredeti helyszínen rendezték meg Marathón és Athén között.

Magyar olimpiai bajnokok atlétika sportágban

1900. Párizs	Bauer Rezső	diszkoszvetés	36.04 m
1936. Berlin	Kádárné Csák Ibolya	magasugrás	160 cm
1948. London	Németh Imre Gyarmati Olga	kalapácsvetés távolugrás	56.07 m 569.5 cm
1952. Helsinki	Csermák József	kalapácsvetés	60.34 m
1968. Mexikóváros	Zsivótzky Gyula Németh Angéla	kalapácsvetés gerelyhajítás	73.36 m 60.36 m
1976. Montreal	Németh Miklós	gerelyhajítás	94.58 m
1996. Atlanta	Kiss Balázs	kalapácsvetés	81.42 m
2012. London	Pars Krisztián	kalapácsvetés	80.59 m

Logisztika

1. feladvány:

Igazmondók és hazugok városa

Két szomszédos város egyikében igazmondók, a másikban hazugok laknak. A városlakók természetesen eljárnak látogatóba a szomszédos városba.

Egy arra járó turista szeretné megtudni, hogy a két város közül melyik városban tartózkodik: az igazmondókéban vagy a hazugokéban. Azonban csak egy kérdést tehet fel, és nem tudja, hogy igazmondót vagy hazugot kérdez.

Mit kérdezzen a turista?

2. feladvány:

Dagályos történet

Egy hajó a part közelében horgonyoz. Oldaláról 10 fokú kötélhágcsó lóg a vízbe. A fokok egymástól 30 cm-re vannak, s az utolsó fok éppen a víz színéig ér.

A tenger ma csendes, csak a kezdődő dagály mozgatja a víztükröt. A dagály óránként 15 cm-rel emeli a víz szintjét.

Mennyi idő múlva kerül víz alá a hágcsó harmadik foka?

Japán logikai játékok

Sikaku

Játékszabály: A Sikaku nevű japán logikai játéknak, más néven területfelosztásnak az a lényege, hogy a táblát részekre kell osztani úgy, hogy minden rész annyi négyzetből álljon, amilyen szám van beleírva. Egy részben csak egy szám szerepelhet. A végén egy négyzet sem maradhat ki a táblán, mindegyiknek egy részhez kell tartoznia.

			8						
	4					8			2
	8			4					
		8							
				4					
									8
		6	6			12			
								8	
12								2	

Sudoku

Játékszabály: A 9x9-es tábla összes sorába és oszlopába ír be a számokat 1-9-ig úgy, hogy minden szám csak egyszer szerepelhet soronként vagy oszloponként! A nagy négyzet-rács további 3x3-as négyzeteiben is csak egyszer szerepelhet egy szám.

4. Közepes								
1		9		6	8			3
	3		4					7
	5		1				6	
6							8	
		5	2		3	4		
	1							5
	7				9		1	
2					1		5	
3			5	4		8		

Ádamszki Bettina 5.a osztály

Az áfonya: a bogyós gyümölcsök királya

Az áfonya a hangafélék családjába tartozó nemzetség. A nyugati étrendben az áfonya az eper mellett a második legnépszerűbb bogyós gyümölcs. Nemcsak Európában, de szinte a világon is nagy népszerűségnek örvend. Amerikában például az ottani őshonos változatot az indiánok több száz éve fogyasztják. Az áfonya az ázsiai és a mediterrán konyha egyik kedvenc alapanyaga is.

Népszerűsége nem véletlen, hiszen rendkívül ízletes és egészséges gyümölcscről van szó. Méretében ugyan kicsi, de hatalmas tápértékkel bír, és minden más gyümölcsnél vagy zöldségnél erősebb és hatékonyabb antioxidánsokat tartalmaz, így rengeteg betegség ellen véd. A legújabb kutatási eredmények alapján az áfonya valóban megérdemli jó hírnevét: mindössze egyetlen adag áfonya annyi antioxidánst tartalmaz, mint amennyi öt adag sárgarépa, almában, brokkoliban vagy sütőtökben található.

Az áfonya kedvező egészségügyi hatásai lenyűgözőek. Akik napi 15 dkg áfonyát fogyasztanak rendszeresen, a vérükben lévő antioxidánsok mennyisége jelentősen emelkedik. A kutatók szerint ez elengedhetetlen a különböző szív- és érrendszeri megbetegedések, a cukorbetegség, az öregkori betegségek (mint például az Alzheimer-kór), a rák, a makula degeneráció és a szürkehályog kialakulásának megelőzésében.

Áfonyás sajtorta

Hozzávalók 6 adaghoz:

8 dkg olvasztott vaj
20 dkg darált keksz (teljes kiőrlésű, háztartási, stb.)
20 dkg áfonya (vagy szeder, málna, stb.)
45 dkg krémsajt
15 dkg porcukor
1 teáskanál vanília kivonat
4 tojás

Elkészítése:

A sütőt előmelegítjük. A tortaformát kibéleljük sütőpapírral.

A vajat megolvasztjuk, összemorzsoljuk a darált keksszel, és a masszát egy tortaforma aljába nyomkodjuk. A tésztára rászórjuk az áfonyát.

A tojásokat, a krémsajtot, a cukrot, a vanília kivonatot keverőtálba tesszük, és jó habosra keverjük.

A krémet ráöntjük az áfonyára, és 180 fokon kb. 35-40 percig (vagy amíg aranybarna nem lesz a teteje) sütjük.

Hagyjuk hűlni, majd szeleteljük.

Áfonyás túró torta

Hozzávalók 4 adaghoz:

50 dkg túró
2.5 dl habtejszín
10 dkg margarin
20 dkg babapiskóta
2.5 dkg zselatin (vagy zselatinfix)
40 dkg áfonya (fagyasztott is lehet)
10 dkg cukor
1 db citrom (leve és reszelt héja ízlés szerint)
5 db menta (a díszítéshez)

Elkészítése:

A babapiskótát lereszeljük vagy ledaráljuk. A margarint felolvasztjuk, majd összedolgozzuk a piskótamorzsával.

Egy 26 cm-es kapcsos tortaforma alját sütőpapírral kibéleljük, és egyenletesen belenyomkodjuk a margarinos piskótamorzsát. 30 percre hűtőbe tesszük.

Közben, ha fagyasztott áfonyával dolgozunk, kiolvasztjuk. Ha friss áfonyát

használunk, átválogatjuk, és néhány szemet félreteszünk a díszítéshez. Az áfonya felét a cukorral együtt összepépesítjük.

A citrom héját belereszeljük az alaposan áttört túróba, majd a pépesített cukros áfonyát és a citrom levét is beledolgozzuk.

A tejszínt kemény habbá verjük, majd a zselatin típusától függően kétféleképpen folytathatjuk a torta készítését.

Ha zselatinfixet használunk, azt beledolgozzuk a tejszínhabba (a csomagoláson előírtak szerint). Ezután a túrókrémmel és a maradék áfonyával óvatosan összeforgatjuk.

Ha zselatinport használunk, a hideg vízzel elkevert port alacsony hőfokon feloldjuk, 2-3 evőkanál túrómasszával elkeverjük, majd a maradék túrómasszához keverjük. Kb. 10 percre hűtőbe tesszük. Ezután óvatosan beleforgatjuk a tejszínt és az áfonyát.

A krémet a tortalapra simítjuk. Lehet hullámos a teteje, mert a kis hullámhalmokon jól mutat az áfonya.

Egy éjszakára, de minimum 6 órára hűtőbe tesszük.

Végül a torta tetejét a félretett áfonyaszemekkel és a mentalevelekkel díszítjük.

Jó étvágyat kívánok hozzá!
Sóter Csenge 6.a osztály

„Ami elromolhat, az el is romlik” - így szól Murphy galaktikus törvénye... Már fiatal korban is vannak olyan dolgok, amik valahogyan mindig „úgy” történnek, és valahogy mindig veled! Íme néhány örökérvényű törvény!

A folyadékkal telített poharak főtvénye

Minden pohár egyféleképpen tud felborulni:
Úgy, hogy rád ömlik!

A húsporciózás szabályszerűsége

A menzán mindenki ugyanabból a húsból kap, mégis a TIÉD a legmócsingosabb.

A tízórai törvényei

1. Mindig a legjobb falatot kunyerálják el tőled.
2. A másik tízóraija mindig jobb.
3. A tízóraiból mindenki csak egyetlen falatot kér, de minimális azoknak a száma, akik aztán annyit is esznek belőle. Ha viszont valaki tényleg egy falatot eszik, akkor az felér hárommal is.
4. Minél éhesebb vagy, annál valószínűbb, hogy a többiek már megették a tízóraidat.

Kiegészítés: A tízóraidat egyetlen esetben nem lopják el tőled az osztálytársaid: ha romlott!

Fejtörők megoldása

Logisztorik

1. feladvány megoldása:

A megfelelő kérdés: „Ez a te városod?”

Ha a hazugok városában van és hazug válaszol, a válasz: „Nem”.

Ha ebben a városban vendégeskedő igazmondót kérdez, az is „Nem”-mel válaszol.

Ha az igazmondók városában van és igazmondót kérdez, az „Igen” választ ad, ugyanott egy vendégeskedő hazug is „Igen” választ ad a kérdésre.

Összegezve: ha kérdésére „Igen” választ kap, akkor az igazmondók városában tartózkodik, ha pedig „Nem” a válasz, akkor a hazugok városában van.

2. feladvány megoldása:

A dagály nemcsak a víz szintjét emeli meg, hanem a vízben levő hajót is. A kötélhágcsó később is ugyanannyira lóg a vízbe, mint korábban.

Agytorna - megoldások

Sikaku megoldása:

8	8	8	8	8	8	8	8	8	2
4	4	4	4	4	8	8	8	8	2
8	8	4	4	4	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	4	4	12	12	8	8
8	8	8	8	4	4	12	12	8	8
6	6	6	6	6	6	12	12	8	8
6	6	6	6	6	6	12	12	8	8
12	12	12	12	12	12	12	12	2	8
12	12	12	12	12	12	12	12	2	8

Sudoku megoldása:

4. Közepes

1	2	9	7	6	8	5	4	3
8	3	6	4	9	5	1	2	7
4	5	7	1	3	2	9	6	8
6	4	3	9	5	7	2	8	1
7	8	5	2	1	3	4	9	6
9	1	2	6	8	4	7	3	5
5	7	8	3	2	9	6	1	4
2	6	4	8	7	1	3	5	9
2	9	1	5	4	6	8	7	2

Árpád Krónika, a Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola diáklapja

A cikkek szerzői:

Ádámszki Bettina, Ambrus Panna, Bakos László, Décsei Balázs, Fekete Adrienn, Fekete Enikő, Kasza Ádám, Kis Eszter, K. Szabó Gabriella, Lukács Balázs, Mikecz Mór, Pál Dóra, Papp Máté, Pataki Bella, Patalenszki Anna, Porcsin Sára, Pozsgai Olivér, Sal Boglárka, Sótér Csenge, Stefán Orsolya, Szövérfy Ádám, Veres Eszter, Wiwczaroski Lenke

Kiadja:

Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola

Szerkesztőség:

4032 Debrecen, Böszörményi út 150.

Felelős szerkesztő:

Bicskei Angella

Támogató:

Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola Tehetséges Gyermekekért Alapítványa

2013/2014. tanév 2. szám